

5.SINIF 3. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık ŞANLIURFA Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.



1. İklim; ulaşım, tarım, giyim, hayvancılık, turizm, konut tipi, beslenme ve bitki örtüsünü etkiler. Aşağıdaki ifadelerde Türkiye de iklimin insan üzerine etkisiyle ilgili günlük yaşamdan örnekler verilmiştir. Verilen ifadelerin başına doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazınız.

- a (.....) Ege ve Akdeniz kıyılarında yaz aylarında hava sıcaklığı yüksektir. Bu durum Akdeniz ve Ege kıyılarına turizm yatırımı yapılmasını sağlamış ve yaz turizmi gelişmiştir.
- b (.....) Karadeniz ikliminin görüldüğü köylerde orman bol olduğundan taş evler yapılmıştır.
- c (.....) Karasal iklimin görüldüğü yerlerde kışın yoğun kar yağışı görülür. Kar yağışından dolayı insanlar kalın kıyafetler giymeyi tercih ederler.
- d (.....) Erzurum-Kars yöresinde yaz yağışları etkili olduğu için gür ormanlar vardır.
- e (.....) Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne'de ayçiçeği bol miktarda yetiştirilir.

2. Aşağıda verilen terimleri uygun boşluklara yerleştiriniz.



- a) Yeryüzünde oluşan engebe ve çukurların tümüne denir.
- b) Yeryüzünün tamamının ya da bir bölümünün kuş bakışı görünüşünün belli bir ölçek dahilinde küçültürek bir düzlem üzerine aktarılmasına denir.
- c) Haritalardaki küçültme oranına denir.
- d) Haritalarda kullanılan özel işaretlerin ne anlama geldiğini gösteren bölüme denir.
- e) Yükselti bsmaklarına göre yeryüzü yeryüzü şekillerinin dağılışını gösteren haritalara denir.
- f) Üç tarafı sularla çevrili, bir tarafı karayla bağlantılı yeryüzü şekline denir.
- g) İki denizi birbirine bağlayan dar su geçitlerine denir.
- h) Belirli bir ülke, bölge veya merkezde, belirli zaman dilimi içinde görülecek hava olaylarının gözlem ve analizlere dayanılarak öngörülme çalışmaları olarak adlandırılır.

3. Aşağıda verilen görselleri karşısındaki kavramlarla doğru bir şekilde eşleştiriniz.

1.		a. Deprem
2.		b. Sel
3.		c. Çığ
4.		d. Heyelan
5.		e. Orman Yangını
6.		f. Hava Kirliliği
7.		g. Su Kirliliği
8.		h. Toprak Kirliliği

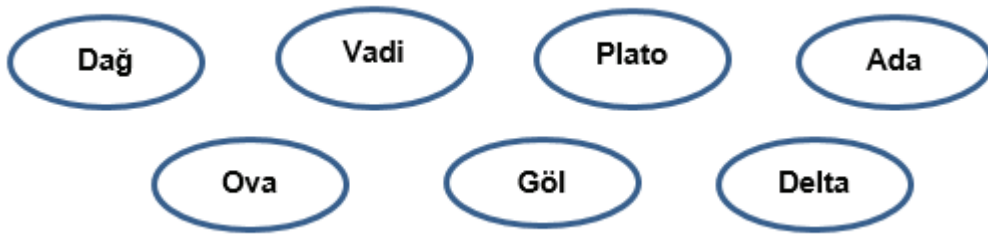
4. Aşağıda verilen tanımların yanındaki yuvarlak kutucuklara, görsellerden uygun olanların numaralarını yazarak eşleştiriniz.

<input type="radio"/> a) Yeryüzünün, çevresine göre yüksek olan ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümlerdir.	1 	6 
<input type="radio"/> b) Yeryüzünde belirli bir eğim boyunca sürekli veya zaman zaman akan sulardır.	2 	7 
<input type="radio"/> c) Çevresine göre alçakta kalan geniş düzlüklerdir.	3 	8 
<input type="radio"/> d) Denizin, karanın içine doğru sokulduğu büyük girintilerdir.	4 	9 
<input type="radio"/> e) Üç tarafı sularla çevrili, bir tarafı karayla bağlantılı yeryüzü şeklidir.	5 	10 
<input type="radio"/> f) Kara parçalarının denizin içine doğru uzanmış bölümleridir.		
<input type="radio"/> g) Akarsuların yatağını aşındırarak oluşturduğu yeryüzü şeklidir.		
<input type="radio"/> h) Etrafı sularla çevrili kara parçasıdır.		
<input type="radio"/> i) Kara üzerinde bulunan çukurların zaman içerisinde suyla dolması sonucu oluşan yeryüzü şeklidir.		
<input type="radio"/> j) İki denizi birbirine bağlayan dar su geçitleridir.		

5. Aşağıdaki verilen açıklamaları kavramlarla eşleştiriniz.

AÇIKLAMA			KAVRAM
A- Dört tarafı sularla çevrili olan kara parçasına denir.	I	(.....)	Ova
B- Akarsular tarafından derin yarılmamış çevresine göre alçakta olan ve tarım için önemli olan geniş düzlüklere denir.	II	(.....)	Ada
C- Ülkemizde sel olaylarının en çok görüldüğü bölgemizdir.	III	(.....)	Marmara
D- Ülkemizde üç iklim tipinin görüldüğü bölgemizdir.	IV	(.....)	Klimatoloji
E- Yeryüzünde görülen iklim tiplerini, iklimlerin özelliklerini ve insan yaşamına etkilerini inceleyen bilime denir.	V	(.....)	Karadeniz
F- Karalar üzerinde bulunan çukurların zamanla su ile dolması ile oluşan durgun sulardır.	VI	(.....)	Vadi
G- Türkiye fiziki haritasında ortalama yükseltisi çok olduğu için yeşil rengin hiç olmadığı bölgemizdir.	VII	(.....)	Göl
H- Akarsuların yatağını aşındırarak oluşturduğu genellikle "V" şeklinde olan yeryüzü şeklidir.	VIII	(.....)	Akdeniz
İ- Karasal iklimde görülen doğal bitki örtüsüdür.	IX	(.....)	Doğu Anadolu
J- Doğal afet türlerinden orman yangınlarının en çok görüldüğü bölgemizdir.	X	(.....)	Bozkır

6. Aşağıda verilen terimleri uygun boşluklara yerleştiriniz.



- Etrafı sularla çevrili kara parçasına denir.
- Akarsuların denize döküldüğü yerlerde denizin içerisine doğru oluşan düzlüklere denir.
- Çevresine göre alçakta kalmış geniş düzlüklere denir.
- Çevresindeki yerlerden daha yüksek olan engebeli yüzey şekillerine denir.
- Akarsular tarafından derince yarılmış çevresine göre yüksekte kalan geniş düzlüklere denir.
- Akarsuların yataklarını derinleştirerek oluşturdukları uzun yarıklara denir.
- Karalar üzerinde bulunan dört yanı kapalı su birikintilerine denir.

7. Aşağıda verilen ifadeleri noktalı yerlere uygun şekilde yerleştiriniz.

★ Güney Doğu Anadolu Bölgesi

★ Akdeniz Bölgesi

★ Ege Bölgesi

★ Karadeniz Bölgesi

★ İç Anadolu Bölgesi

★ Doğu Anadolu Bölgesi

★ Marmara Bölgesi

- her mevsim yağışlıdır, bitki örtüsü ormandır.
- yükseltinin en fazla olduğu bölgedir.
- Türkiye'nin en büyük delta ovasına sahiptir.
- petrolün çıkarıldığı tek bölgemizdir.
- nüfusu en kalabalık olan, sanayinin en fazla geliştiği bölgedir.
- koy ve körfezlerin en fazla olduğu bölgedir.
- ülkemizin ikinci en büyük gölüne sahiptir.

8. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D" yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- (.....) Akdeniz ikliminde bitki örtüsü makidir.
- (.....) Ülkemizde göller yöresi Karadeniz Bölgesi'ndedir.
- (.....) Ülkemizde nüfus her bölgeye eşit şekilde dağılmıştır.
- (.....) Fiziki haritalarda yeşil rengin en çok kullanıldığı bölge Marmara'dır.
- (.....) Bölgenin iklimi giyim kuşamı da etkiler.

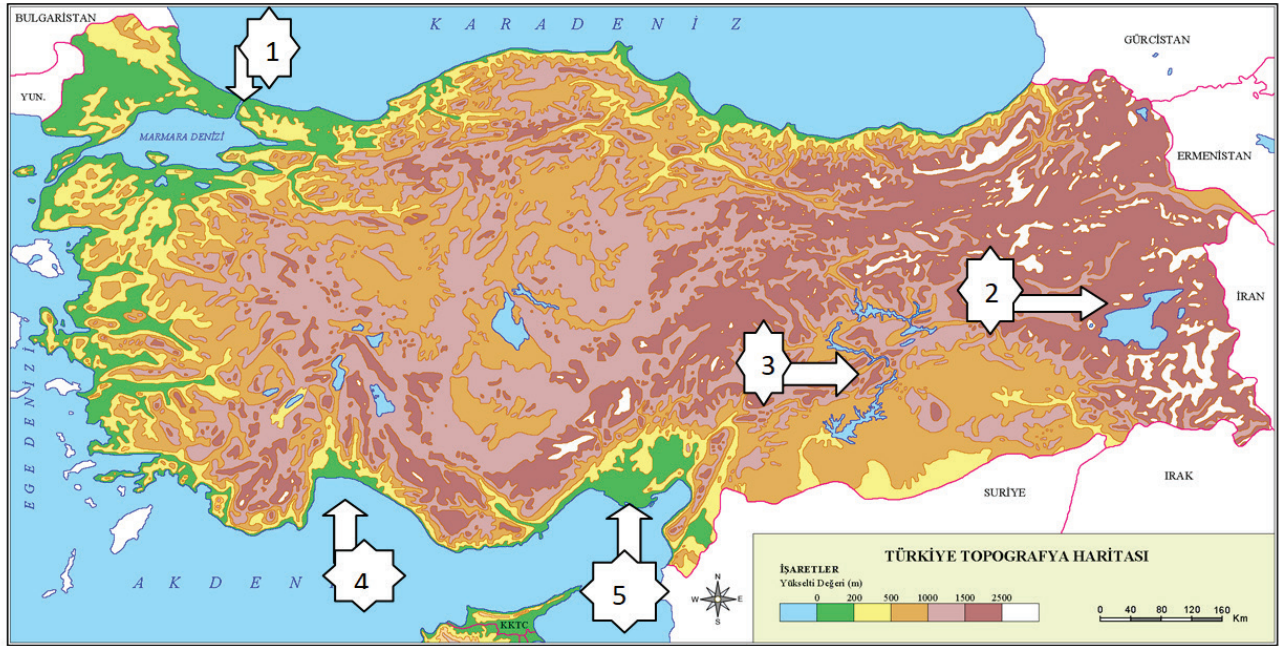
9. Aşağıda yerleşime uygun olan ve uygun olmayan alanlar verilmiştir. Uygun olanın yanına "D" uygun olmayanın yanına "Y" yazınız.

a) Verimli tarım alanları	
b) İş imkânlarının çok olduğu yerler	
c) Çorak ve bataklık araziler	
d) Eğitim imkânlarının geliştiği yerler	
e) Dağlık ve engebeli alanlar	
f) Sık ormanların olduğu alanlar	

10. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz ve doğru olanların başına "D" yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- (.....) İklim insan faaliyetleri üzerinde etkili değildir.
- (.....) Yeryüzünde oluşan engebe ve çukurların tümüne yeryüzü şekilleri denir.
- (.....) Ülkemizde nüfus her yerde eşit olarak dağılmıştır.
- (.....) Su kaynakları, iklim, bitki örtüsü gibi etmenler nüfus dağılımını etkileyen doğal faktörlerdir.
- (.....) Doğal afetler her zaman can ve mal kaybına sebep olur.

11. Harita üzerinde oklar ile gösterilen yeryüzü şekilleri ile isimlerini eşleştiriniz.



GÖL

OVA

AKARSU

KÖRFEZ

BOĞAZ

12. Aşağıdaki cümlelerde verilen boşlukları, kutucuklarda verilen ifadelerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.



- Toprağın üst kısmının yağışlar, sel suları ve rüzgar gibi etkenlerle taşınmasına denir.
- Atmosferin ortalama sıcaklığının artması durumuna denir.
- Fiziki haritalarda yükseltinin az olduğu yerler renkle gösterilir.
- Haritalardaki küçültme oranına denir.
- Madencilik, sanayi, turizm gibi faktörler nüfus dağılışını etkileyen faktörlerdir.

13. Aşağıdaki kutucuklarda yazılan cümleleri uygun olan kavramlarla eşleştiriniz.

a) Her mevsim yağışlı ve ılıman geçer.

1 Hava durumu

b) Yer kabuğunun kırılıp yer değiştirmesiyle oluşan sarsıntılar.

2 Baraj

c) Dağın bir noktasından kopup yuvarlanan kar kümesidir.

3 Deprem

d) Belli bir alanda kısa sürelerde görülen hava olaylarıdır.

4 Karadeniz iklimi

e) İnsanların enerji ihtiyaçlarını karşılamak için akarsuların önüne yaptıkları yapılardır.

5 Çiğ

14.



Yukarıda 24 Ocak 2020 tarihinde yerel saatle 20.55'te Türkiye'nin Elâzığ ilinde meydana gelen, merkez üssü Sivrice olan ve yaklaşık 40 saniye kadar süren depremle ilgili bir gazete manşeti yer almaktadır.

- I) Kitaplık, mutfak dolabı gibi eşyalar duvara sabitlenmelidir.
- II) Konutlar yumuşak zemin ve fay hatları üzerine yapılmalıdır.
- III) Konut yapımında kullanılan malzeme dayanıklı ve kaliteli olmalıdır.
- IV) Konutlar inşaat yönetmeliği dikkate alınmadan yapılmalıdır.

Gazete manşeti de göz önünde bulundurularak depremin insanlar üzerindeki etkisini azaltmak için alınabilecek önlemlerin yer aldığı yukarıdaki öncüllerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) I-IV

15. Aşağıdaki tablonun I,II ve III numaralı alanlarında bazı doğal afetlerin oluşumu ile ilgili açıklamalar verilmiştir.

I	II	III
Dik yamaçlarda bulunan toprak veya kayaların aşağıya doğru hareket ederek kaymasıyla oluşur.	Dağlık ve engebeli yerlerde sürekli kar yağması sonucu yamaçlarda biriken kar kütlelerinin aşağıya doğru hareket etmesi sonucu oluşur.	Bitki örtüsü bakımından fakir ve eğimli yamaçlarda bulunan toprağın su, rüzgâr vb. etkilerle aşındırılarak başka yerlere taşınması ile oluşur.

Tabloda açıklamaları verilen doğal afetler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- | <u>I</u> | <u>II</u> | <u>III</u> |
|------------|-----------|------------|
| A) Heyelan | Çiğ | Erozyon |
| B) Çiğ | Heyelan | Erozyon |
| C) Erozyon | Çiğ | Heyelan |
| D) Heyelan | Erozyon | Çiğ |

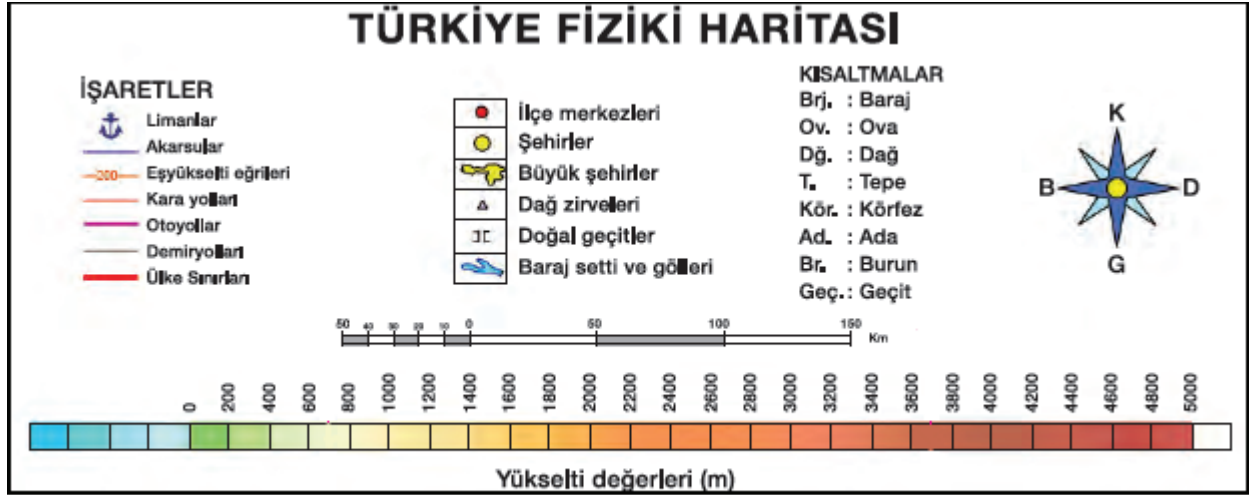
16. Konut tipleri iklime göre değişebilmektedir. Karadeniz ikliminin görüldüğü köylerde orman bol olduğundan ahşap evler, karasal iklimin görüldüğü yerlerde yağışın az olmasından dolayı kerpiç ve toprak evler yaygındır. Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde ise yazları serin tutan taş evler görülür.



Yukarıda verilen bilgiler göz önünde bulundurulduğunda harita üzerinde numaralandırılmış alanlarda konut inşa etmek isteyen birisinin kullanacağı yapı malzemesi aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- | | | |
|-----------|----------|----------|
| <u>1</u> | <u>2</u> | <u>3</u> |
| A) Ahşap | Taş | Kerpiç |
| B) Taş | Ahşap | Toprak |
| C) Toprak | Ahşap | Taş |
| D) Kerpiç | Taş | Ahşap |

17. Haritaların sağ alt köşelerinde işaretler tablosu bulunur. Haritalarda kullanılan özel işaretlerin ne anlama geldiğini gösteren bu bölümlere lejant denir. Lejant, haritanın dilidir. Haritadaki renk ve sembollerin ne anlama geldiğini bize gösterir.



Haritadaki işaretler tablosu, Lejant

Yukarıda Türkiye fiziki haritasına ait bir lejant verilmiştir. Buna göre aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Lejant üzerinde haritadaki yükselti ve derinlik değerlerini gösteren bir bölüm bulunmaktadır.
- B) Lejant üzerinde harita üzerindeki köprüleri gösteren işaret bulunmaktadır.
- C) Lejant üzerinde haritanın küçültme oranını gösteren bir bölüm bulunmaktadır.
- D) Lejant üzerinde yönleri gösteren bir bölüm bulunmaktadır.

18.

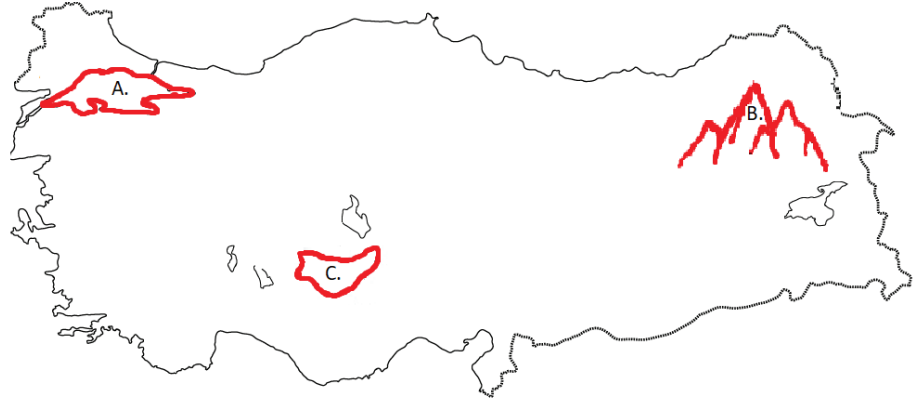


Ahmet Bey Türkiye'nin ilk yerli otomobilini tanıtma ve otomobili deneme amacıyla önceden belirlenmiş haritada işaretli üç merkeze yolculuk yapacaktır.

Sadece harita üzerindeki bilgiler değerlendirilerek yolculuk yaptığı üç merkezde gözlemlediği yeryüzü şekilleri aşağıdakilerden hangisidir?

- | | | |
|----------|----------|----------|
| 1 | 2 | 3 |
| A) Dağ | Göl | Vadi |
| B) Göl | Yarımada | Dağ |
| C) Ada | Boğaz | Burun |
| D) Plato | Koy | Göl |

19.



Yukarıdaki haritada A denizi, B dağı ve C ovası gösterilmiştir. Fiziki haritalarda yeryüzü şekillerinin yükselti ve derinlik basamaklarını ifade etmek için Mavi, Yeşil, Sarı, Turuncu, Kahverengi gibi renkler kullanılır.

Ayşe ve Hasan yanda verilen tablodaki yükselti değerlerini dikkate alarak mavi, yeşil, sarı, turuncu, kahverengi renkleri kullanarak verilen yeryüzü şekillerini boyayacaktır. Buna göre aşağıdaki seçeneklerden hangisi doğrudur?

	Yükselti Değeri (m)
A	0
B	3000
C	750

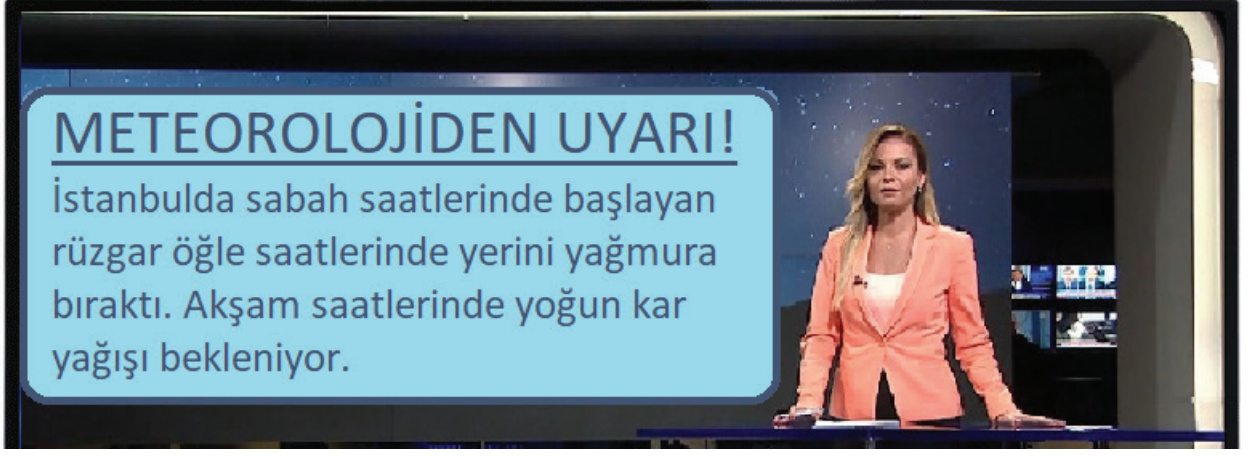
- | | | |
|------------|------------|------------|
| A | B | C |
| A) Yeşil | Turuncu | Sarı |
| B) Mavi | Kahverengi | Sarı |
| C) Turuncu | Sarı | Kahverengi |
| D) Mavi | Kahverengi | Yeşil |

20. Erozyon, yağış suları ve rüzgarla toprağın aşınıp, taşınması ve başka yerlerde birikmesi sürecidir. Erozyon doğal süreçlerle veya insan etkinliklerine bağlı olarak oluşur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi erozyonu artıran sebeplerden birisi değildir?

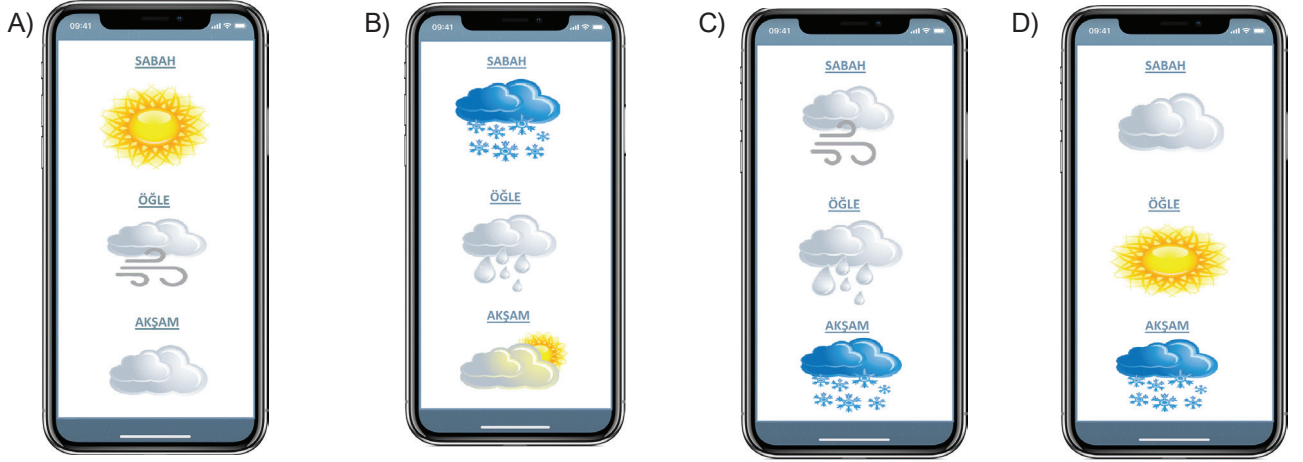
- A) Bitki örtüsünün bilinçsizce yok edilmesi
- B) Aşırı ve şiddetli yağış
- C) Meralarda hayvanların aşırı otlatılması
- D) Toprağın eğimin dikine yönünde sürülmesi

21.



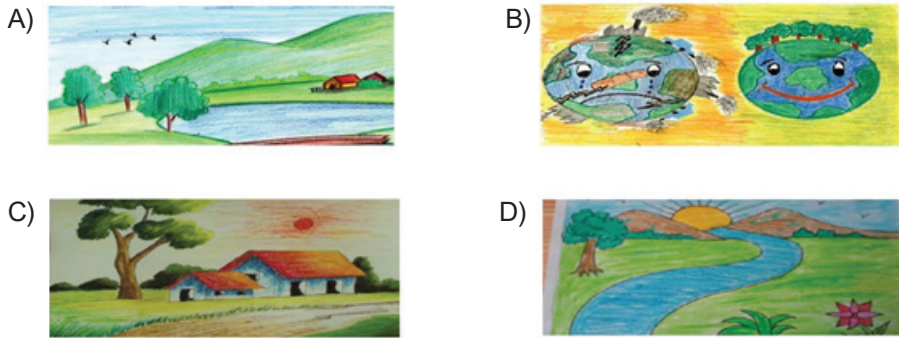
İstanbul'da yaşayan Ömer haber izlerken Meteorolojinin hava tahmini uyarısı ile karşılaşır. Daha sonra akıllı telefonundaki günlük hava tahmini raporu veren uygulamayı açıyor.

Ömer'in ekranda göreceği hava tahmini raporu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

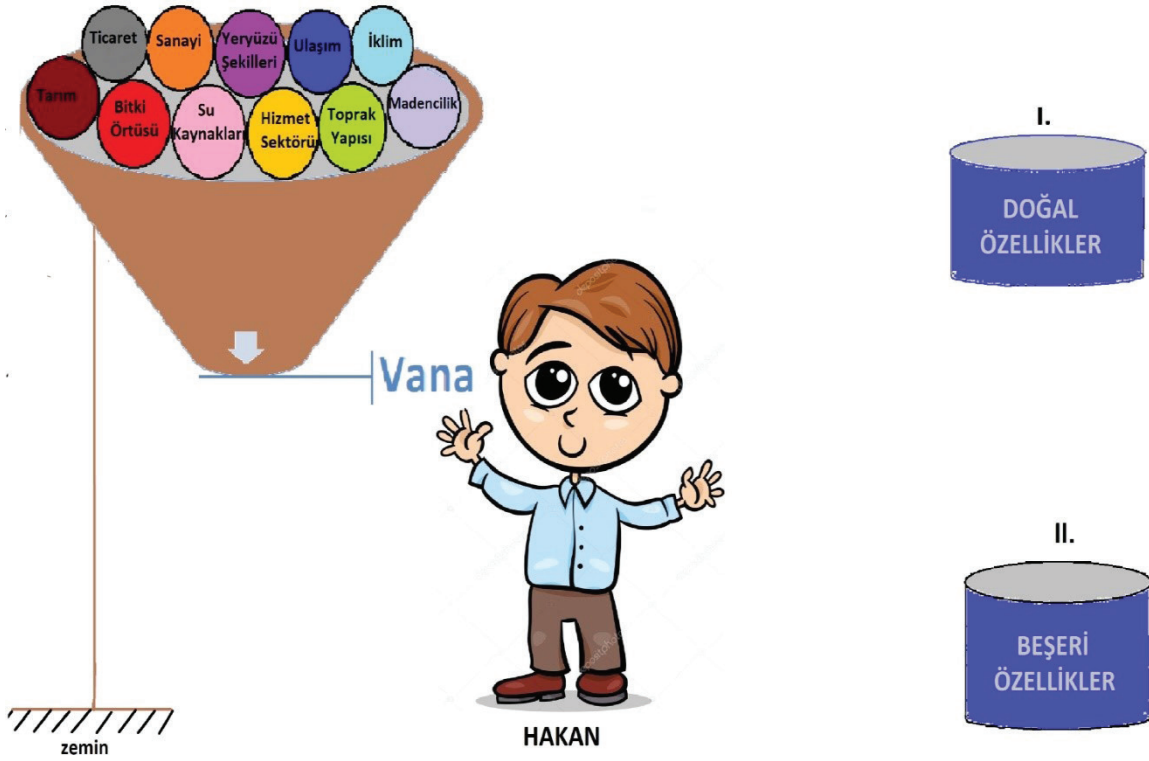


22. Keskin Ortaokulu'nda resim öğretmeni olarak görev yapan Elif Hanım okul genelinde 'Küresel Isınma' konulu resim yarışması düzenlemiştir.

5.sınıf öğrencilerinden Arda da resim yarışmasına katılmak istemektedir. Arda'nın çizeceği resim aşağıdakilerden hangisi olabilir?

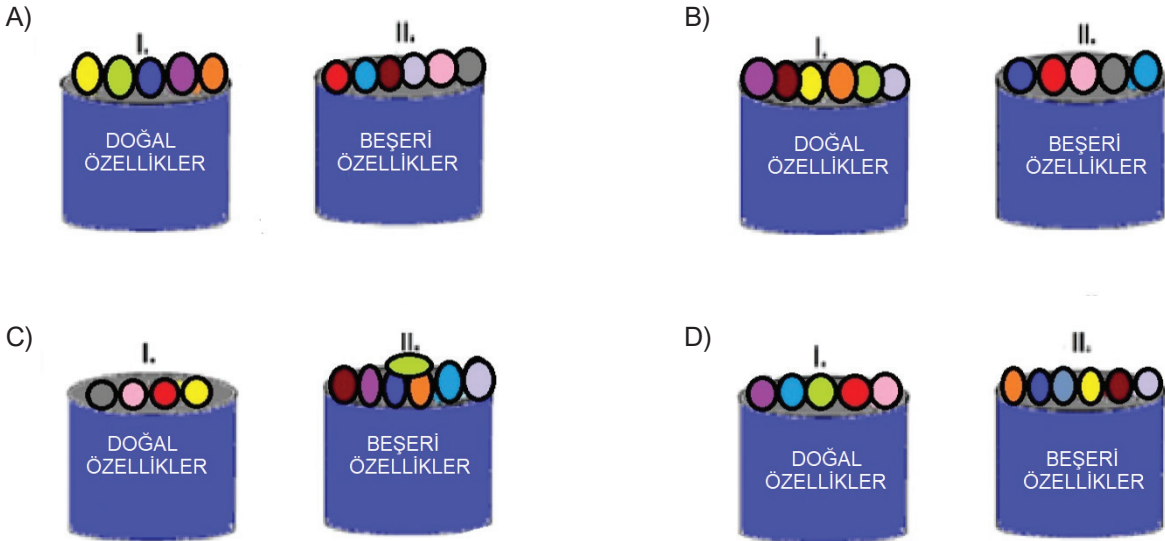


23. Nüfusun dağılışına etki eden doğal ve beşeri özellikler bulunmaktadır. Bu özellikler aşağıda bulunan huni şeklindeki mekanizmanın üzerindeki renkli toplara yazılmıştır. Her renk nüfusun dağılışına etki eden bir özelliği temsil etmektedir. (Örneğin; turuncu sanayi, mavi ulaşım, sarı hizmet sektörü...)

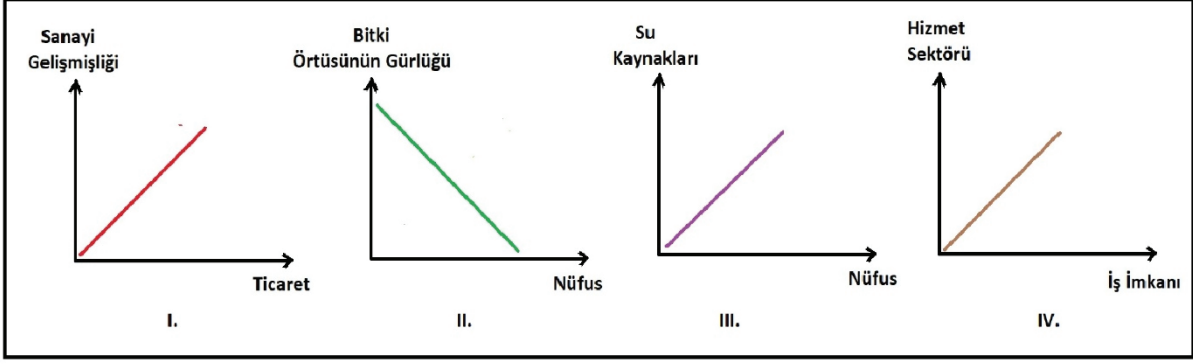


Hakan huni şeklindeki mekanizmanın vanasını çeviriyor. Toplar mekanizmadan aşağıda doğru rastgele bir şekilde ve belirli zaman aralıkları ile düşüyor. Hakan her düşen topu alarak uygun kovaya yerleştirip geri geliyor ve böylelikle bütün topları yerleştiriyor.

Topların rengi ve üzerinde yazan ifadeler göz önünde bulundurularak kovaların son durumu aşağıdakilerden hangisi olur?



24. Aşağıda sanayi, ticaret, nüfus, su kaynakları ve hizmet sektörü gibi kavramların arasındaki ilişkiyi gösteren grafikler yer almaktadır.



Grafiklerle ilgili verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Hizmet sektörünün geliştiği yerde iş imkânları artar.
B) Nüfus, su kaynaklarının yoğun olduğu yerde toplanmıştır.
C) Bitki örtüsünün gür olduğu yerlerde nüfus fazladır.
D) Sanayi geliştiği yerlerde ticaret imkânı da fazladır.

25.

Nüfus Miktarı



- Bayburt
■ Erzurum
■ Konya
■ İzmir

Yukarıda 2019 TÜİK verileri dikkate alınarak hazırlanmış pasta grafiği verilmiştir. Pasta grafiği üzerinde Bayburt, Erzurum, Konya ve İzmir illerinin nüfus miktarı dağılışı gösterilmiştir.

Grafikteki verilerde dikkate alınarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Bayburt'un nüfus miktarı Konya'dan daha fazladır.
B) İzmir'in nüfus miktarı Bayburt ve Erzurum'un toplamından fazladır.
C) Erzurum'un nüfus miktarı Bayburt'a göre daha azdır.
D) Konya, İzmir'e göre daha cazip bir ticaret merkezidir.

26. Aşağıda verilen seçeneklerden hangisi nüfusun dağılışına etki eden doğal faktörlerden değildir?

- A) Yeryüzü şekilleri
- B) Tarım
- C) Su Kaynakları
- D) İklim

27. Doğal afetlerin insan yaşamına etkisi ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Konutlar ve iş yerleri zarar görür.
- B) Ekonomik alanda gerilemeye neden olur.
- C) Üretim faaliyetleri artar.
- D) Ulaşım ve haberleşmede aksamalar yaşanır.

28. Şanlıurfa

Yaşadığım yerde kış ayları soğuk ve kar yağışlı, yaz ayları ise sıcak ve kurak geçer. Yeryüzü şekilleri sade ve düz alanlardan oluşur. Yağış azdır. Bitki örtüsü bakımından fakirdir. Orman varlığı azdır. Bozkır alanlar ise geniştir. Güney Doğu Anadolu Projesi (GAP) ile Şanlıurfa, su sıkıntısından kurtulmuştur. Şanlıurfa'nın nüfusu son yıllarda hızla artmıştır. Türkiye'nin en fazla nüfuslu 10 ili arasına girmiş ve çevredeki diğer illerden göç almaya başlamıştır. Bulduğum çevre düz bir alana sahip olduğu için ulaşım rahatlıkla yapılabilmektedir.

5.sınıf öğrencisi Beyza yaşadığı yerin doğal ve beşeri özelliklerini anlatan bir metin yazmıştır.

Beyza, yazdığı metinde aşağıdaki özelliklerin hangisinden bahsetmemiştir?

- A) İklim
- B) Madencilik
- C) Bitki Örtüsü
- D) Yeryüzü Şekli

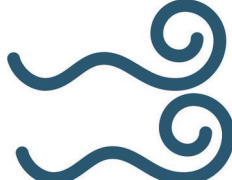


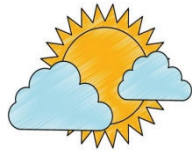
29. Geniş bir alanda uzun yıllar boyunca etkili olan hava olaylarına iklim denir. Ülkemiz Orta Kuşak 'ta yer aldığından ve ülkemizdeki yeryüzü şekilleri çeşitlilik gösterdiğinden ülkemizde Akdeniz, Karadeniz ve Karasal iklim görülmektedir. Bu durum ülkemizde tarım ürünleri ve doğal bitki örtüsün de farklılıkların oluşmasına sebep olmuştur.

Verilen parçada aşağıdaki sorulardan hangisine cevap alınamaz?

- A) Ülkemizdeki tarım ürünleri ve doğal bitki örtüsü neden farklılık göstermektedir?
- B) Ülkemizde hangi iklim türleri görülmektedir?
- C) Ülkemizde farklı iklimlerin görülme nedenleri nelerdir?
- D) Karasal iklim neden ülkemizde en yaygın iklim tipidir?

30. Dumlupınar Ortaokulu Sosyal Bilgiler Öğretmeni Mehmet Öğretmen 5. sınıf öğrencilerine Şanlıurfa'da yarın havanın yağmurlu geçeceğini söylemiş ve bu açıklamasını bir görselle desteklemiştir.

Buna göre Mehmet Öğretmen öğrencilerine aşağıdaki görsellerden hangisini göstermiştir?

- A) 
- B) 
- C) 
- D) 

31.



Verilen görseller hangi bölgemize ve hangi iklim tipine aittir?

<u>Bölge</u>	<u>İklim Tipi</u>
A) Karadeniz	Akdeniz
B) Karadeniz	Karadeniz
C) Akdeniz	Karadeniz
D) Marmara	Karasal

32.



Yukarıda verilen Türkiye fiziki haritası incelendiğinde;

- I. Marmara Bölgesi'nde yükselti azdır.
- II. Doğu Anadolu Bölgesi'nin ortalama yükseltisi fazladır.
- III. Ülkemiz üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımadadır.
- IV. Yükselti doğudan batıya doğru azalmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I. ve II. B) I ve III. C) I,II ve III. D) I, II, III ve IV.

33.



Hafta sonu tatilinde babası ile birlikte dolaşan 5.sınıf öğrencisi Hivda babasının cep telefonu ile yukarıda verilen fotoğrafı çekmiştir.

Buna göre verilen fotoğrafın aşağıdaki şehirlerin hangisinde çekilmiş olma ihtimali daha düşüktür?

- A) Antalya B) Erzurum
C) Konya D) Diyarbakır

34.



Doğu Anadolu Bölgesi'nde Kars, Erzurum ve Van çevresinde yaz yağışları fazla olduğundan buralarda gür çayır ve otlaklar bulunmaktadır. Bu durum büyükbaş hayvancılığın yapılmasına ortam hazırlamıştır. Bu nedenle bölgede yaşayan birçok insan büyükbaş hayvan yetiştiriciliği yapmaktadır. Büyükbaş hayvancılık faaliyetlerinden dolayı bölgede et ve süt işletme fabrikaları oldukça yaygındır.

Buna göre iklimin Doğu Anadolu'da aşağıdakilerden hangisini etkilediği söylenemez?

- A) Hayvancılık B) Sanayi
C) Bitki örtüsü D) Madencilik

35. Bir bölgenin veya ülkenin yeryüzü şekillerini gösteren haritalara denir.

Yukardaki noktalı yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Fiziki Harita B) İklim Haritası
C) İzohips Haritası D) Siyasi Harita

36. I. Denizin, karanın içene doğru sokulduğu büyük girintilerdir.
II. Akarsuların denize döküldüğü yerde oluşturduğu düzlüklerdir.
III. Akarsuların yatağını aşındırarak oluşturduğu yeryüzü şeklidir.

Yukardaki özellikler, verilen yeryüzü şekilleriyle sırası ile eşleştirildiğinde hangi seçenek doğru olur?

- | | <u>I</u> | <u>II</u> | <u>III</u> |
|----|----------|-----------|------------|
| A) | Vadi | Delta | Körfez |
| B) | Delta | Körfez | Vadi |
| C) | Körfez | Delta | Vadi |
| D) | Körfez | Vadi | Delta |

37.

OVA	PLATO
VADİ	DAĞ

Yukardaki verilenler aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilmektedir?

- A) Toprak Yapısı B) Beşeri Unsurlar
C) Yeryüzü Şekilleri D) Doğal Afetler

38. I. İstanbul ve çevresinde sanayi faaliyetlerinin gelişmiş olmasından dolayı nüfus yoğunluğu fazladır.
II. Tuz Gölü ve çevresinde kuraklık ve toprakların verimsiz olması nedeni ile nüfus yoğunluğu azdır.
III. Ardahan ve çevresinde yükseltinin fazla olması, kış mevsiminin çok soğuk ve kar yağışlı geçmesinden dolayı buralarda nüfus yoğunluğu azdır.
IV. Antalya ve çevresinde turizm faaliyetlerinin gelişmiş olmasından dolayı nüfus yoğunluğu fazladır.

Buna göre verilen şehirlerimizde nüfusun dağılımını etkileyen faktörler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

	<u>Beseri Özellikler</u>	<u>Doğal Özellikler</u>
A)	I ve II	III ve IV
B)	I ve III	II ve IV
C)	I ve IV	II ve III
D)	IV	I,II ve III

39.



Yukarıdaki Türkiye Fiziki Haritasında işaretli olan alanlar hangi renkte gösterilirse doğru olur?

	<u>I</u>	<u>II</u>
A)	Yeşil	Sarı
B)	Kahverengi	Sarı
C)	Sarı	Kahverengi
D)	Kahverengi	Yeşil

40. • Yüzölçümü en küçük olan bölgemizdir.
• Sulama olanaklarının geliştirilmesi ile bölge dışına göçler azalmıştır.
• Pamuk ve fıstık bölgenin önemli tarım ürünleridir.

Yukarıda özellikleri verilen bölgemiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akdeniz Bölgesi
B) Güneydoğu Anadolu Bölgesi
C) Marmara Bölgesi
D) Ege Bölgesi

41. • Yer şekilleri
• Yeraltı kaynakları
• Giyilen kıyafetler
• Yetiştirilen tarım ürünleri

Yaşadığımız yerde görülen iklim özellikleri yukarıdakilerden kaçını etkiler?

- A) 1
B) 2
C) 3
D) 4

42.

AKDENİZ BÖLGESİ			
Muz	Zeytin	Limon	Çay

Yukarıda verilen tabloda Akdeniz Bölgesi'nde yetiştirilen bazı tarım ürünleri listelenmiştir. Tabloda yer alan ürünlerden hangisi Akdeniz Bölgesi'nde yetiştirilmez?

- A) Limon
B) Çay
C) Zeytin
D) Muz

43. **Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormanların az olmasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Dağlık ve engebeli olması
B) Yağışın az kuraklığın fazla olması
C) Yüzölçümünün küçük olması
D) Çok sayıda fabrika olması

44.

Doğal Afetler ve Nedenleri

I. Çığ	---	Kuraklığın fazlalığı
II. Heyelan	---	Eğim, killi toprak
III. Erezyon	---	Bitki örtüsünün zayıflığı
IV. Deprem	---	Fay hattının kırılması

Yukarıda bazı doğal afetler ve bu afetlerin nedenleri eşleştirilmiştir. Bu eşleştirmede hangisi yanlıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

45.

Termik santraller ve fabrika bacalarından çıkan dumanlar ile fabrika atıklarının bilinçsizce çevreye salınması hangi sorunlara sebep olmaktadır?

- A) Hava kirliliği - Üretimin azalması - Kuraklık
B) Ulaşım zorluğu - Gürültü kirliliği - Toprak kirliliği
C) Su kirliliği - Hava kirliliği - Toprak Kirliliği
D) Hava kirliliği - Heyelan - Orman yangınları

46. I. Vücudumuzu ve başımızı korumak
II. Panik yapmamak
III. Apartmandan çıkarken asansörü kullanmak
IV. Pencereden atlamak

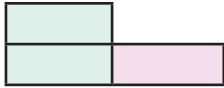
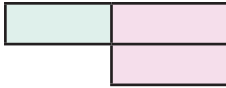
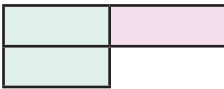
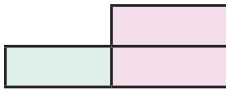
Yukarıda verilenlerden hangileri deprem sırasında yapmamız gereken davranışlardandır?

- A) II ve IV
B) III ve IV
C) I, II ve III
D) I ve II

47.

Heyelan	Çığ
Trafik Kazası	Erezyon

Yukarıda verilen tablo da doğal afet olmayan bölüm çıkarıldığında şeklin yeni görüntüsü nasıl olur?

- A)  B) 
C)  D) 

48.

	Depremin süresini ve şiddetini ölçen alete sismograf denir.
	Akdeniz ikliminin bitki örtüsü ormandır.
	Fiziki haritalarda renkler ormanlık alanları gösterir.

Yukarıdaki ifadelerden doğru olanın başına 'D' yanlış olanın başına 'Y' yazılırsa nasıl bir sıralama ortaya çıkar?

- A)

D
Y
Y

 B)

D
D
Y

 C)

D
Y
D

 D)

Y
D
Y

49.

	Gürültü Kirliliği	
Toprak Kirliliği	?	Hava Kirliliği
	Su Kirliliği	

Yukarıda soru işareti ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İklim Özellikleri
B) Yeryüzü Şekilleri
C) Doğal Afetler
D) Çevre Sorunları

50.

- I. Dik yamaçların çok olması
II. Yağışın fazla olması
III. Toprağın kayganlaşması

Verilen unsurlar aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin oluşmasına neden olmaktadır?

- A) Erozyon
B) Sel
C) Çığ
D) Heyelan

51.

Yeryüzünün tamamının ya da bir kısmının kuş bakışı görünüşünün belli bir ölçek dahilinde küçülterek bir düzlem üzerine aktarılmasına harita denir. Haritalar fiziki ve siyasi haritalar olarak sınıflandırılır. Fiziki haritalarda yeşil, sarı ve kahverengi gibi renkler kullanılmaktadır.

Fiziki haritalarda kullanılan bu renkler ne anlama gelmektedir?

- A) Yeryüzü şekillerini gösterir.
B) Nüfusun yoğun olduğu yerleri gösterir.
C) Yükselti basamaklarını gösterir.
D) Ormanlık alanları gösterir.

52.

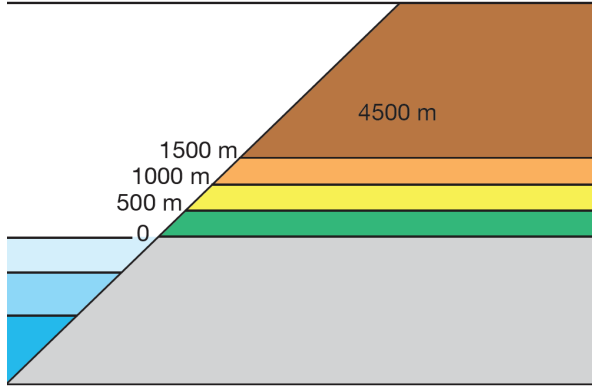


Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Fiziki Haritasına bakılarak ulaşabileceğimiz bilgilerden biri değildir?

- A) Dağlar
- B) Ovalar
- C) Ormanlar
- D) Göller

53.

Fiziki haritalarda yükselti ve derinlik basamaklarını ifade etmek için kullanılan renkler



Emrah, yükseltisi 1200 metre olan bir köyde yaşamaktadır. Sosyal Bilgiler öğretmeni Emrah'a "Yaşadığın bölgenin fiziki harita üzerinde gösterilmesi" konulu ödev vermiştir.

Emrah yaşadığı bölgeyi çizerken yukarıdaki renklerin hangilerini kullanmalıdır?

- A) Yeşil, sarı, kahverengi
- B) Yeşil, turuncu, kahverengi
- C) Sarı, turuncu, kahverengi
- D) Yeşil, sarı, turuncu

54. Aşağıdaki alanların hangisinde iklimin etkisi görülmez?

- A) Tarım
- B) Madencilik
- C) Hayvancılık
- D) Yerleşim

55.



Yukarıda verilen görsellerde aşağıdaki yeryüzü şekillerinden hangisi yoktur?

- A) Akarsu
- B) Ova
- C) Dağ
- D) Ada

56. Çevresine göre yüksekte kalan, akarsular tarafından parçalanmış geniş ve engebeli yüzey şekilleridir. Ülkemizdeki genellikle tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılır.

Yukarıda tanımı verilen yeryüzü şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vadi
B) Ova
C) Plato
D) Körfez

58. İklim ve yeryüzü şekillerinin uygun olduğu yerlere fabrikalar daha çok yapılır. İş imkânları buralarda fazla olduğu için insanlar yerleşim yeri olarak fabrikaların kurulduğu alanları tercih ederler.

Yukarıda nüfusun dağılışında etkili olan hangi özellik hakkında bilgi verilmiştir?

- A) Su kaynaklarının bol olması
B) Sanayi tesislerinin fazlalığı
C) Verimli toprakların bol olması
D) Turizmin gelişmiş olması

57.



Yukarıda verilen Türkiye İklim Haritası'nda numaralandırılmış yerler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- | | 1 | 2 | 3 |
|----|------------------|------------------|------------------|
| A) | Karadeniz İklimi | Akdeniz İklimi | Karasal İklim |
| B) | Karasal İklim | Akdeniz İklimi | Karadeniz İklimi |
| C) | Akdeniz İklimi | Karasal İklim | Karadeniz İklimi |
| D) | Karasal İklim | Karadeniz İklimi | Akdeniz İklimi |

59. * Yamaç eğiminin fazla olması
* Toprağın yapısının gevşek olması
* Yağışın fazla olması

Verilen unsurlar aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin oluşmasına neden olmaktadır?

- A) Sel
B) Deprem
C) Çiğ
D) Heyelan

60. Sel; sürekli yağın yağmur veya eriyen karın etkisiyle taşan bir su kaynağının sebep olduğu su taşkını olarak tanımlanabilir. Yıl boyunca bol yağış alan, deniz seviyesine yakın ve eğimi yüksek olan alanlarda daha sık bir şekilde görülür.

Bu bilgiye göre ülkemizde selin görülme olasılığının en yüksek olduğu bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karadeniz Bölgesi
B) İç Anadolu Bölgesi
C) Doğu Anadolu Bölgesi
D) Ege Bölgesi

61. Aşağıdaki haritada Türkiye'deki illerin nüfus miktarı gösterilmiştir.



Verilen haritaya bakarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) En fazla nüfusa sahip il İstanbul'dur.
- B) Şehirlerin nüfusu birbirinden farklılık göstermektedir.
- C) Nüfusu en az olan il Ardahan'dır.
- D) Yoğun nüfuslu olan illerden biri de Ankara'dır.

62.



Yukarıdaki tabloda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Tarım
- B) Sanayi
- C) Ticaret
- D) İklim

65. Yeryüzünde canlı yaşamını olumsuz etkileyen çeşitli olaylar meydana gelmektedir. Bu olayların bir kısmı insan etkisi ile gerçekleşirken bazılarının gerçekleşmesinde insan etkisi yoktur. Doğada kendiliğinden meydana gelen, can ve mal kaybına neden olan olaylara doğal afet denir. Doğal afetler çok kısa bir zamanda meydana gelirler. Deprem, sel, çığ, heyelan ve orman yangını doğal afetlere örnektir.

Doğal afetlerin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Gerçekleşmelerinin en önemli sebebi canlıların etkisidir.
- B) Çoğu zaman engellenmesi mümkün değildir.
- C) Can ve mal kaybına neden olan tehlikeli olaylardır.
- D) Genelde kısa bir zaman dilimi içinde meydana gelir.

66. Madencilik faaliyetlerinin yapıldığı yerlerde nüfus daha fazladır.

Aşağıdaki verilen yerlerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilemez?

- A) Batman
- B) Zonguldak
- C) Divriği(Sivas)
- D) Gaziantep

67. İnsan elinin değmediği, kendi kendine yetebilen, farklı bitkiler ve hayvanlara ev sahipliği yapan ortamlara doğal ortam denir. İnsanlar yaşamlarını sürdürmek için doğal ortamları değiştirerek ondan yararlanırlar.

Aşağıdaki görsellerden hangisi insanların doğal ortamı değiştirmelerine örnek olarak gösterilemez?

A)



B)



C)



D)



68.

Küresel Isınma: Dünya'mızı çevreleyen atmosferde canlıların yaşamlarının devam etmesini sağlayan gazlar bulunur. Atmosferin canlı yaşamına katkılarında biri de Güneş'ten gelen ve Dünya'dan uzaya yansıyan ışınların bir kısmını tutmaktır. **Sera etkisi** adı verilen bu olay Dünya'nın gündüzleri aşırı sıcak, geceleri ise aşırı soğuk olmasını önler. Sanayi tesislerinden atmosfere salınan bazı gazlar güneş ışığını tutarak sera etkisinde artışa neden olur. Bunun sonucunda Dünya'mızın ortalama sıcaklığında artış meydana gelir. **Küresel ısınma**, sera etkisindeki artışla birlikte Dünya atmosferinin ortalama sıcaklığının artması durumudur.



Buna göre aşağıdakilerden hangisi küresel ısınmanın sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Sıcaklığın artmasıyla birlikte buzulların erimesi
- B) Bazı hayvanların yaşam alanlarının daralması
- C) Deniz seviyesinin yükselmesi
- D) Sanayi üretimindeki artışın durması

CEVAP ANAHTARI

1. a. D b. Y c. D d. Y e. D
2. a. Yüzey Şekilleri b. Harita c. Ölçek d. Lejant e. Fiziki Harita f. Yarımada g. Boğaz
h. Hava tahmini
3. 1. e 2. h 3. b 4. c 5. d 6. g 7. f 8. a
4. a. 7 b. 9 c. 1 d. 8 e. 5
f. 6 g. 2 h. 3 i. 10 j. 4
5. I. B II. A III. D IV. E V. C
VI. H VII. F VIII. J IX. G X. İ
6. a. Ada b. Delta c. Ova d. Dağ
e. Plato f. Vadi g. Göl
7. a. Karadeniz Bölgesi b. Doğu Anadolu Bölgesi
c. Akdeniz Bölgesi d. Güneydoğu Anadolu Bölgesi
e. Marmara Bölgesi f. Ege Bölgesi
g. İç Anadolu Bölgesi
8. a. D b. Y c. Y d. D g. D
9. a. D b. D c. Y d. D e. Y f. Y
10. a. Y b. D c. Y d. D e. Y
11. 1. Boğaz 2. Göl 3. Akarsu 4. Körfez 5. Ova
12. a. Erozyon b. Küresel ısınma c. Yeşil d. Ölçek e. Beşeri
13. a. 4 b. 3 c. 5 d. 1 e. 2

14. C
15. A
16. D
17. B
18. C
19. B
20. D
21. C
22. B
23. D
24. C
25. B
26. B
27. C
28. B
29. D
30. B
31. B
32. D
33. A
34. D
35. A
36. C
37. C
38. C
39. D
40. B
41. B
42. B
43. B
44. A
45. C

46. D
47. B
48. A
49. D
50. D
51. C
52. C
53. D
54. B
55. D
56. C
57. B
58. B
59. D
60. A
61. C
62. D
63. A
64. D
65. A
66. D
67. D
68. D



meb.gov.tr